

Wojciech Wiesner, Bogusław Kowalewski, Mateusz Szatkowski
AKADEMIA WYCHOWANIA FIZYCZNEGO WE WROCŁAWIU

RYNEK USŁUG RATOWNICTWA WODNEGO W POLSCE A POZIOM BEZPIECZEŃSTWA WYPOCZYWAJĄCYCH NAD WODĄ

Cel badań. Zmiany legislacyjne, które dokonały się w systemie ratownictwa wodnego w Polsce po 2011 r. spowodowały powstanie rynku usług w tej dziedzinie. Celem prezentowanych rozważań jest próba odpowiedzi na podstawowe pytania: czy wprowadzone zmiany związane z zabezpieczaniem polskich akwenów wpłynęły na poziom bezpieczeństwa osób wypoczywających nad wodą, czy nowe podmioty zajmujące się ratownictwem są w stanie zaferować wyższy poziom zabezpieczenia akwenów i w jaki sposób WOPR, dotychczasowy monopolista, ma wypełniać swoją misję w warunkach konkurencji rynkowej. **Materiał i metody.** Badania przeprowadzono na podstawie analizy aktów prawnych, dostępnych dokumentów zarejestrowanych podmiotów oraz danych statystycznych Komendy Głównej Policji. Dokonano także analizy doniesień prasowych. **Wyniki i wnioski.** Mimo że zaobserwowano wzrost liczby utonięć oraz pojawiły się informacje o niesumieinnym wykonywaniu obowiązków przez niektóre z nowo powstałych podmiotów, nie można kategorycznie stwierdzić, że wzrost ten jest następstwem wprowadzonych zmian legislacyjnych, trzeba więc w dalszym ciągu analizować sygnały napływające ze strony wypoczywających nad wodą oraz specjalistów zajmujących się rekreacją nad wodą.

Słowa kluczowe: bezpieczeństwo, ratownictwo wodne, usługi ratownicze

WPROWADZENIE

Zmiany legislacyjne, które dokonały się w systemie ratownictwa wodnego w Polsce po roku 2011, przyczyniły się do powstania nowych firm oferujących usługi ratownicze, co stanowi poważną zmianę ilościową, a prawdopodobnie także jakościową w tym zakresie, bowiem powstał rynek usług ratowniczych. Obok dotychczasowego monopolisty – Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratowniczego (WOPR) — ratownictwem wodnym zajmuje się już 116 podmiotów posiadających stosowną zgodę Ministra Spraw Wewnętrznych (<https://mswia.gov.pl/pl/bezpieczenstwo/nadzor-nad-ratownictwe/10071,-Podmioty-uprawnione-do-wykonywania-zadan-ratownictwa-gorskiego-i-wodnego.html>). Jest to ogromna liczba, zwłaszcza w porównaniu z sytuacją sprzed kilku lat, kiedy za bezpieczeństwo na polskich wodach odpowiadał wyłącznie WOPR i kilka lokalnych organizacji¹. Taką alternatywę prognozował

Wiesner już w 2008 r., twierdząc, że szkoleniem ratowników zajmować się mogą instytucje inne niż WOPR (Wiesner, 2008).

Wprowadzone zmiany wynikały przede wszystkim z pobudek ekonomicznych. Można się było spodziewać, że stworzenie wolnego rynku usług ratowniczych pozwoli ograniczyć kosztowną i scentralizowaną biurokrację administracji WOPR, ponieważ zgodnie z prawami rynku jedynym kryterium powodzenia firmy jest jej efektywność ekonomiczna, wyrażona stosunkiem uzyskanych efektów do poniesionych kosztów (Begg, Fischer i Dornbusch, 2003). Większa efektywność ekonomiczna oznacza obniżenie kosztów wytwarzania i zwiększenie zysku, co z kolei umożliwia dalsze inwestowanie oraz wzrost indywidualnych wynagrodzeń. Niższa powoduje wzrost cen usług i obniżenie wynagrodzeń (Samuelson i Nordhaus, 2005).

Autorzy omawianych aktów prawnych

¹ Na przykład: Mazurska Służba Ratownicza działająca od roku 1978 r. ([\[www.mopr.com.pl/\]\(http://www.mopr.com.pl/\)\), Mazurskie WOPR – od 1999 r. \(<http://www.mopr.com.pl/>\) czy Towarzystwo Zapobiegania Tonięciom i Ratowania Tonących w Supraślu – od 1993 r. \(<http://www.tztirt.prv.pl/>\).](http://www.msr-okar-</p></div><div data-bbox=)

kierowali się założeniem, że w przypadku monopolisty następuje nieracjonalna alokacja środków finansowych, którymi gospodarowano nieoszczędnie, czemu towarzyszy niekontrolowany rozrost administracji biurokratycznej (Milewski, 2002). Trudno stwierdzić, czy dokonana zmiana systemu usług ratowniczych była efektywna, gdyż nie przeprowadzono takiej analizy ekonomicznej. W odniesieniu do poszczególnych firm prywatnych nie była ona konieczna, ponieważ ich istnienie z założenia opiera się na rachunku ekonomicznym i racjonalnym gospodarowaniu. W innym wypadku po prostu nie mogłyby funkcjonować.

Nie należy jednak zapominać, że nadrzędnym celem zmian dokonywanych w obszarze bezpieczeństwa społecznego powinno być zmniejszenie liczby wypadków utonięć, wzrost poziomu zabezpieczenia polskich akwenów oraz poczucia bezpieczeństwa u osób wypoczywających nad wodą. Takie założenie ma głębokie znaczenie aksjologiczne, które wyznaczone jest wartością ludzkiego życia.

CEL BADAŃ

Zadaniem ratownictwa wodnego jest zapewnienie bezpieczeństwa osobom korzystającym z wypoczynku nad wodą. Podstawowe pytanie dotyczy kwestii, jaki rodzaj usług jest najskuteczniejszy w tym zakresie. Tego problemu nie można rozwiązać bez szczegółowych badań. Celem badań była wstępna analiza problemów, które rodzi rzeczywistość po regulacjach prawnych z 2011 r. w odniesieniu do bezpieczeństwa osób wypoczywających nad wodą. Po pięciu latach od pojawienia się rynku usług ratowniczych należy postawić następujące pytania:

1. Czy liczba organizacji zajmujących się ratownictwem wodnym w Polsce jest korzystna dla bezpieczeństwa na wodach?
2. Czy nowe podmioty są w stanie zaofiarować wyższą jakość zabezpieczenia akwenów?
3. Czy są w stanie współdziałać z innymi jednostkami systemu bezpieczeństwa państwa (policją, strażą pożarną, ratownictwem medycznym)?
4. Czy oferują wyższą jakość usług, także w dziedzinie edukacyjnej?

Odpowiedź na te pytania jest także ważna dla jednostek WOPR, do niedawna największej i jedynej formacji ratowniczej, ponieważ stawia przed tą organizacją pytanie, w jaki sposób ma ona pełnić swoją rolę w warunkach konkurencji rynkowej.

Przedstawione problemy zostały zasygnalizowane, ponieważ jest już najwyższy czas, aby zacząć diagnozować skutki omawianej regulacji prawnej i poddać je analizie. Oceny problemu bezpieczeństwa nie przeprowadzono ani przed wprowadzeniem zmian prawnych, ani po kilku latach ich funkcjonowania. Tymczasem obiektywne zagrożenia dla kąpiących się i wypoczywających nad wodą pozostają przecież bez zmian, niezależnie od przyjętych założeń prawnych i ekonomicznych.

MATERIAŁ I METODY

Przeprowadzenie analizy pozwalającej na dokonanie oceny nowego systemu zabezpieczenia ratowniczego oparto na następujących metodach:

1. Analiza dokumentów aktualnie zarejestrowanych podmiotów (wykaz podmiotów z listy MSWiA oraz strony internetowej podmiotów).
2. Analiza obiektywnych informacji o liczbie utonięć przed rokiem 2012 i po nim (<http://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/utonięcia>).
3. Analiza opinii społeczeństwa wyrażającej stan poczucia bezpieczeństwa (kwerenda czasopism, sondaż wśród uczniów).

PODSTAWA PRAWNA FUNKCJONOWANIA RYNKU USŁUG RATOWNICTWA WODNEGO

Nad wszystkimi podmiotami zajmującymi się zabezpieczaniem polskich akwenów oraz ratownictwem wodnym nadzór sprawuje Minister Spraw Wewnętrznych. Dokonuje on oceny kontrolowanej działalności pod względem legalności, gospodarności, celowości i rzetelności. Ma prawo żądać od podmiotów uprawnionych do wykonywania ratownictwa wodnego udostępnienia doku-

mentów oraz udzielania pisemnych wyjaśnień dotyczących ich działalności oraz dokonywać kontroli dotyczącej prawidłowości realizacji zadań.

Powstanie rynku usług w zakresie ratownictwa wodnego umożliwiła ustawa z 2011 r. oraz wprowadzone w ślad za nią cztery akty wykonawcze². Zasadniczo zmieniły one organizację zabezpieczania polskich obszarów wodnych. Nowe akty prawne ograniczyły monopol WOPR, umożliwiając powstanie nowych podmiotów zajmujących się ratownictwem.

Wszystkie te podmioty musiały wcześniej uzyskać zgodę Ministra Spraw Wewnętrznych po spełnieniu odpowiednich warunków wymaganych ustawą, czyli:

- gotowość do wykonywania ratownictwa wodnego poprzez utrzymywanie stałych dyżurów ratowników wodnych;
- dysponowanie kadrą ratowników wodnych w liczbie niezbędnej do zapewnienia stanu gotowości;
- posiadanie własnej siedziby;
- posiadanie sprzętu wodnego specjalistycznego niezbędnego do wykonywania zadań ratownictwa wodnego oraz środków

² Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz.U. nr 208 poz. 1240); Obwieszczenie Marszałka Sejmu RP z dnia 29 kwietnia 2016 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych (Dz.U. z 2016 r. poz. 656); Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23 stycznia 2012 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących liczby ratowników wodnych zapewniających stałą kontrolę wyznaczonego obszaru wodnego (Dz.U. z 2012 r. poz. 108); Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie sposobu oznakowania i zabezpieczania obszarów wodnych oraz wzorów znaków zakazu, nakazu oraz znaków informacyjnych i flag (Dz.U. z 2012 r. poz. 286); Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 lutego 2012 r. w sprawie wymagań dotyczących wyposażenia wyznaczonych obszarów wodnych w sprzęt ratunkowy i pomocniczy, urządzenia sygnalizacyjne i ostrzegawcze oraz sprzęt medyczny, leki i artykuły sanitarne (Dz.U. z 2012 r. poz. 261); Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie szkoleń w ratownictwie wodnym (Dz.U. z 2012 r. poz. 247).

transportu i łączności (Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r....).

Podmiot ubiegający się o zgodę na prowadzenie działalności ratowniczej informuje także o planowanym obszarze działania, źródłach finansowania oraz zakresie planowanych szkoleń ratowników wodnych i instruktorów łączności (Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r....).

Na rynku usług ratowniczych wyższą efektywnością powinny wykazać się podmioty inne niż WOPR. Czy jednak ogólny koszt zabezpieczenia akwenów, utrzymania służby ratowniczej, prowadzenia szkoleń ratowniczych, edukacji ratowniczej społeczeństwa ulegnie obniżeniu w nowej rzeczywistości prawnej? Takiej analizy również nie przeprowadzono.

ANALIZA SKUTECZNOŚCI DZIAŁANIA PODMIOTÓW UPOWAŻNIONYCH DO WYKONYWANIA RATOWNICTWA WODNEGO

Charakterystyka podmiotów
uprawnionych do wykonywania
ratownictwa wodnego w Polsce
(Wiesner i Kowalewski, 2015b)

Jak już wspomniano we wprowadzeniu, na rynku usług ratownictwa wodnego w Polsce funkcjonuje 116 podmiotów (<https://mswia.gov.pl/pl/bezpieczenstwo/nadzor-nad-ratownictwe/10071,Podmioty-uprawnione-do-wykonywania-zadan-ratownictwa-gorskiego-i-wodnego.html>). W porównaniu z rokiem 2014, kiedy autorzy (Wiesner i Kowalewski, 2015b) charakteryzowali istniejący stan rynku usług w tej materii, liczba podmiotów wzrosła o 21. Wśród zarejestrowanych podmiotów występują stowarzyszenia, fundacje, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki cywilne oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Trzeba jednak podkreślić, że większość zarejestrowanych podmiotów związana jest z WOPR – ponad 60%. Większość z nich ma siedzibę w województwie mazowieckim (tab. 1).

Podmioty uprawnione do wykonywania ratownictwa wodnego, a niezwiązane bezpo-

Tab. 1. Wykaz podmiotów – stowarzyszeń WOPR – uprawnionych do wykonywania ratownictwa wodnego z uwzględnieniem województw, w których zostały zarejestrowane

Lp.	Kryterium: siedziba		
	województwo	liczba	
		2014	2017
1	dolnośląskie	3	3
2	kujawsko-pomorskie	4	7
3	lubelskie	3	3
4	lubuskie	1	1
5	łódzkie	5	8
6	małopolskie	6	7
7	mazowieckie	13	15
8	opolskie	1	1
9	podkarpackie	3	3
10	podlaskie	4	4
11	pomorskie	5	6
12	śląskie	2	3
13	świętokrzyskie	2	2
14	warmińsko-mazurskie	3	2
15	wielkopolskie	2	2
16	zachodniopomorskie	2	3
Ogółem		59	70

Tab. 2. Wykaz podmiotów uprawnionych do wykonywania ratownictwa wodnego niezwiązanych bezpośrednio z WOPR z uwzględnieniem siedziby zarejestrowania podmiotu

Lp.	Kryterium: siedziba		
	województwo	liczba	
		2014	2017
1	dolnośląskie	4	6
2	kujawsko-pomorskie	2	2
3	lubelskie	1	0
4	lubuskie	1	2
5	łódzkie	6	6
6	małopolskie	4	3
7	mazowieckie	2	1
8	opolskie	1	2
9	podkarpackie	0	0
10	podlaskie	0	1
11	pomorskie	1	2
12	śląskie	2	2
13	świętokrzyskie	2	2
14	warmińsko-mazurskie	1	3
15	wielkopolskie	3	6
16	zachodniopomorskie	6	8
Ogółem		36	46

średnio z WOPR przedstawiono w tabeli 2. Mają one pośrednio także związek z WOPR przez to, że kierowane są przez osoby fizyczne wywodzące się z tego stowarzyszenia i ukształtowane przez pracę w WOPR (działacze, ratownicy i instruktorzy). Część obecnych i byłych członków utworzyło własne firmy ratownicze lub aktywnie działa w innych podmiotach, konkurencyjnych wobec WOPR.

Zadania statutowe WOPR mogą być realizowane bez względu na liczbę podmiotów zajmujących się ratownictwem w Polsce. Podmioty posiadające w nazwie skrótowiec WOPR prowadzą szkolenia na stopień ratownika (51 podmiotów), a na instruktora ratownictwa – 10. Ponadto 9 podmiotów prowadzi szkolenia nurkowe, 31 – motorowodne, 25 – Kwalifikowanej Pierwszej Pomocy (KPP) oraz wiele innych szkoleń – 31 podmiotów (Wiesner i Kowalewski, 2015b).

Najwięcej podmiotów, które nie nawiązują do nazwy WOPR, powstało w wojewódz-

twie zachodniopomorskim, dolnośląskim, łódzkim i wielkopolskim. W tych czterech województwach zarejestrowana jest obecnie ponad połowa wszystkich firm niezwiązanych z WOPR (tab. 2).

Spośród podmiotów związanych z WOPR tylko jeden ma zasięg ogólnokrajowy, a 37 ma zasięg regionalny. Wcześniej zasięg taki wykazywały 44 podmioty, z czego wynika, że w efekcie nowych regulacji prawnych wyraźnie wzrosła liczba podmiotów o zasięgu lokalnym (tab. 3).

Organizacje, które nie są związane z WOPR, mają głównie zasięg regionalny i lokalny (tab. 4). Stosunkowo duża jest liczba podmiotów deklarujących ogólnopolski zasięg działania. Szkolenia na stopień ratownika prowadzi 17 podmiotów, a szkolenia na instruktorów 6. Wiele podmiotów prowadzi również szkolenia KPP.

Tab. 3. Wykaz podmiotów uprawnionych do wykonywania ratownictwa wodnego związanych z WOPR z uwzględnieniem zasięgu działalności. Dane przybliżone

Lp.	zasięg	Zasięg działalności	
		liczba	
		2014	2017
1	ogólnopolski	1	1
2	wojewódzki	9	11
3	regionalny	44	37
4	lokalny	5	21

Tab. 4. Wykaz podmiotów uprawnionych do wykonywania ratownictwa wodnego niezwiązanych bezpośrednio z WOPR z uwzględnieniem zasięgu działalności. Dane przybliżone

Lp.	zasięg	Zasięg działalności	
		liczba	
		2014	2017
1	ogólnopolski	7	5
2	wojewódzki	1	0
3	regionalny	11	10
4	lokalny	13	31
5	trudno określić	4	0

Ocena i analiza funkcjonowania podmiotów na rynku usług ratownictwa wodnego

Wejście w życie 1 stycznia 2012 r. ustawy o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych rozpoczęło okres, kiedy to podmioty mające zgodę ministra właściwego do spraw wewnętrznych zaczęły przejmować, głównie w wyniku przeprowadzonych postępowań zamówień publicznych, zadania samorządów w obszarze bezpieczeństwa na wodach. W podobny sposób przebiegała komercjalizacja w Państwowym Systemie Ratownictwa Medycznego, w którym publiczni operatorzy w warunkach konkurencji coraz częściej przegrywali konkursy na świadczenie usług z zakresu ratownictwa medycznego. Podmioty niepubliczne okazały się efektywniejsze, gdyż, teoretycznie, za te same środki były w stanie zaoferować

wyższą jakość usług (Senatorowie..., 2010). W praktyce w celu wygrania postępowania przetargowego obniżano deklarowaną wysokość ceny usługi, najczęściej kosztem stawki dla ratowników zatrudnianych przez wybranego pracodawcę.

Z przedstawionych danych można wnioskować, że większość podmiotów wysunęła na plan pierwszy działalność typowo komercyjną, przed aktywnością szkoleniową, informacyjną i naukową. Pojawiają się już niepokojące sygnały, że nie wszystkie z nowo powstałych podmiotów należycie wykonują swoje powinności, nie przestrzegając norm etycznych i prawnych. Są to sygnały ostrzegawcze, wskazujące, że u źródeł takich patologii leży motyw bezwzględnej generowania korzyści materialnych kosztem jakości świadczonych usług (Wiesner i Kowalewski, 2015b).

Należy pokreślić, że w działaniu podmiotów zajmujących się ratowaniem życia ludzkiego motywy ekonomiczne (zysk) nie mogą dominować nad ideowymi (wartości). Ratowanie człowieka tonącego nie może być sprowadzone wyłącznie do działań komercyjnych i marketingowych.

Ocena i analiza funkcjonowania WOPR na rynku usług ratownictwa wodnego

Dominująca pozycja WOPR nie musi być zagrożona nawet w warunkach rodzącej się konkurencyjności, bowiem o sile tej organizacji (stowarzyszenia) decydują takie czynniki, jak:

- ponad 50-letnia tradycja;
- wysoka ranga społeczna;
- uznanie partnerów systemowych;
- ponad 60-tysięczna rzesza członków;
- wykształcona i doświadczona kadra instruktorska;
- majątek.

Poszczególne jednostki WOPR wykorzystują ten potencjał, jednak w warunkach konkurencyjności nie zawsze odnoszą sukces. Decyduje o tym sprawność zarządzania jednostką WOPR oraz przejawiana aktywność na rynku usług ratowniczych. A konkurencję tworzą najczęściej najsprawniejsi menedżerowie wywodzący się z grona członków WOPR, którzy zarejestrowali własne firmy ratownicze.

Pojawiają się także ostrzegawcze sygnały, że w pogoni za korzyściami materialnymi poważnie naruszane są standardy także w tej grupie podmiotów. Są to incydenty jednostkowe i znajdują swój finał sądowy (Kolbus, 2017; Prezes... 2014; <http://www.tvn24.pl/lodz,69/wyroki-po-skandalu-w-kutnowskim-aquaparku,610438.html>; <http://kutno.net.pl/index.php?pd=news&id=44444>; <http://www.superstacja.tv/wiadomosc/2016-01-14/falszywi-ratownicy-skazani-koniec-skandalu-w-aquaparku-w-kutnie/>). Jest to asumpt do dyskusji nad przyszłością WOPR. Należy prognozować kolejne zmiany systemowe i przygotowywać się, w formie symulacji, do działania w sytuacji przez nie spowodowanej.

Poczucie bezpieczeństwa na polskich akwenach

Sondaż w zakresie bezpieczeństwa turystyki i rekreacji wodnej przeprowadzono w roku 2012 w obrębie Wrocławskiego Węzła Wodnego, który, mimo sygnalizowanych zagrożeń, został uznany przez badanych za akwen bezpieczny dla rekreacji wodnej (Wiesner i Bigiel, 2012). Należy podkreślić, że zarówno w okresie badań, jak i obecnie na tym obszarze pieczę nad bezpieczeństwem sprawuje Dolnośląskie WOPR, a więc zmiany legislacyjne nie wpłynęły na pojawienie się innych podmiotów.

W roku 2015 przeprowadzono badania zabezpieczenia ratowniczego akwenów na terenie Olsztyna (Wiesner i Kowalewski, 2015a). Olsztyn jest stolicą regionu szczególnie bogatego w akweny atrakcyjne rekreacyjnie i turystycznie, a w samym mieście znajduje się 16 dużych jezior i ponad 200 drobnych zbiorników wodnych, obejmujących około 720 hektarów powierzchni, jest tam również wiele sztucznych obiektów pływackich oraz przepływają 3 rzeki (Wiesner i Kowalewski, 2015a), co stwarza atrakcyjne warunki dla rekreacji wodnej, włącznie z uprawianiem sportów wodnych.

Kąpieliska i pływalnie na terenie Olsztyna od roku 2012 zabezpieczane były przez miejscowy (ze względu na siedzibę) WOPR oraz kilka podmiotów uprawnionych do ratownictwa, działających na zasadzie spółek prawa

handlowego. Usługi ratownicze tych podmiotów wybierane były w trybie przetargów przez poszczególnych gestorów. Obecnie część obiektów zarządzana jest przez Ośrodek Sportu i Rekreacji. Wojewódzki WOPR gwarantuje zachowanie istniejącego status quo, natomiast firma Koordynator Terenowy Sp. z o.o. współzarządzana jest przez instruktora WOPR, co również nie implikuje zmiany na gorsze w zakresie skuteczności działania. W obu podmiotach zatrudniani byli ci sami, miejscowi ratownicy. Podobnie było w obiektach zarządzanych przez OSiR, Uniwersytet czy Olsztyńską Szkołę Wyższą. W wyniku analizy stwierdzono, że panowały tam warunki w pełni bezpieczne do pływania i kąpieli, a poczucie bezpieczeństwa osób wypoczywających nad wodą nie było obniżone.

Analiza porównawcza liczby utonięć w okresie zmian legislacyjnych

Najbardziej obiektywnym, a zarazem najbardziej diagnostycznym wskaźnikiem, pozwalającym ocenić wartość zmian legislacyjnych dotyczących systemu bezpieczeństwa nad wodą, są statystyki utonięć. Zestawienia liczby utonięć są wskaźnikiem uznawanym przez Światową Organizację Zdrowia (WHO). Organizacja ta na przykład podaje, że corocznie w wodzie traci życie około 372 000 osób. Oznacza to, że w każdej godzinie tonie 40 osób (Global Report..., 2014). Ponad połowę ofiar stanowią ludzie młodzi, do 25. roku życia – w tej grupie wiekowej utonięcia klasyfikowane są w pierwszej dziesiątce nienaturalnych zgonów. W grupie do 15 lat rejestruje się corocznie ponad 140 000 utonięć, czyli jest to jedna z trzech najważniejszych przyczyn śmierci dzieci na świecie (po zapaleniu opon mózgowych i HIV). Alkohol spożywany nad wodą jest najpoważniejszym czynnikiem ryzyka w większości krajów (Global Report..., 2014). Jest to jedna z przyczyn, z powodu których na świecie tonie statystycznie dwukrotnie więcej mężczyzn niż kobiet. W Polsce ryzyko śmierci mężczyzn w wyniku utonięcia jest pięciokrotnie wyższe niż wśród kobiet, a co czwarta ofiara utonięcia znajdowała się pod wpływem alkoholu (Halik i wsp., 2014). Zagrożenie życia w wyniku wypadkowych utonięć w Polsce jest znacznie wyższe od średniego w Unii Europejskiej

(współczynnik standaryzowany umieralności wynosi 2,2 na 100 000 ludności w Polsce, a 1,2 w UE w 2012 r.).

W naszym kraju dane statystyczne o utonięciach gromadzi Główny Urząd Statystyczny oraz Komenda Główna Policji (KGP). Wynika z nich, że w roku 2011, poprzedzającym wprowadzenie nowych regulacji prawnych w Polsce, utonęło 396 osób, a średnia za poprzednie pięć lat wynosiła 432,8 utonięć rocznie (<http://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/utonięcia/>).

Od momentu wprowadzenia nowego porządku prawnego w ciągu następnych trzech lat (2012–2014) średnia ta wzrosła do ponad 600 utonięć rocznie (ryc. 1). Być może są to pierwsze, niepokojące, symptomy pogorszenia stanu bezpieczeństwa rekreacji nad polskimi akwenami.

W kolejnych dwóch latach zarejestrowano 319 i 367 utonięć, ale ponieważ od roku 2015 KGP zamieszcza dane o utonięciach, do których dochodzi jedynie od maja do września, nie są to pełne dane, które można by porównywać z wynikami dotyczącymi wcześniejszych lat (<http://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/utonięcia/>). Stan wiedzy na temat utonięć i ich uwarunkowań w Polsce wydaje się niewystarczający, o czym świadczy znikoma liczba publikacji poświęconych analizie epidemiologicznej tych zdarzeń (Halik i wsp., 2014).

Na ostateczną liczbę utonięć wpływa wiele zmiennych, m.in. warunki pogodowe, bowiem to one decydują o liczbie osób korzystających z kąpielii. Im bardziej słoneczny rok, tym dłuższy sezon i więcej osób korzysta z

wypoczynku nad wodą. Potencjalnie może to prowadzić do proporcjonalnie większej liczby ofiar wypadków w wodzie.

Kolejne zmiany prawne na rynku usług ratownictwa wodnego

W drugiej połowie roku 2016 i na początku roku 2017 sytuacja na rynku usług ratowniczych uległa wyraźnej zmianie. Pojawiły się nowe ważne akty prawne, które znacznie zmodyfikowały warunki funkcjonowania rynku usług ratownictwa wodnego. Zmieniły one podejście zarządzających wyznaczonymi obszarami wodnymi do form współpracy z podmiotami uprawnionymi do wykonywania ratownictwa wodnego, w tym do organizowania, kierowania i koordynowania działań ratowniczych.

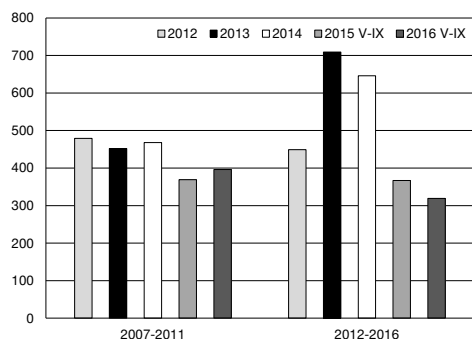
Dotyczy to dwóch ustaw:

1. Ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016 r. poz. 1020).

2. Ustawy z dnia 22 lipca 2016 r. o zmianie ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016 poz. 1265) wprowadzającej do polskiego systemu prawnego minimalną stawkę godzinową.

Celem ustawy z dnia 22 lipca 2016 r. o zmianie minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz niektórych innych ustaw jest przeciwdziałanie nadużywaniu umów cywilnoprawnych, poprzez wprowadzenie minimalnej stawki godzinowej dla osób wykonujących pracę na podstawie umowy-zlecenia (art. 734 Kodeksu cywilnego) oraz umów o świadczenie usług, do których mają zastosowanie przepisy o zleceniu (art. 750 kodeksu cywilnego).

Należy podkreślić to, że ustawodawstwu europejskiemu także nie jest obce dążenie do sankcjonowania przestrzegania przepisów, m.in. z zakresu prawa pracy, co odzwierciedla art. 18 ust. 2 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE (tzw. dyrektywa klasyczna) z dnia 26 lutego 2014 r. (Dyrektywa Parlamentu..., 2014) w sprawie zamówień publicznych, uchylającej dyrektywę 2004/18/WE (Dz.U. z 28.03.2014, str. 65, z późn. zm.), zgodnie z którym państwa członkowskie podejmują stosowne środki służące zapewnieniu, by przy realiza-

źródło: <http://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/utonięcia>

Ryc. 1. Liczebność utonięć w Polsce na podstawie danych statystycznych KGP

cji zamówień publicznych wykonawcy dostrzymywali zobowiązań w zakresie prawa socjalnego i prawa pracy ustanowionych w przepisach unijnych, krajowych, układach zbiorowych, międzynarodowym prawie socjalnym i zapisach międzynarodowego prawa pracy wymienionych w załączniku X dyrektywy klasycznej.

Państwa członkowskie UE były zobligowane do implementacji zapisów Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE do prawodawstwa krajowego, co w wypadku Polski poskutkowało uchwaleniem Ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw. Potrzeba dostosowania krajowego systemu zamówień publicznych do standardów europejskich, które dotknęły bezpośrednio zarządców obszarów wodnych zlecających usługi ratownictwa wodnego, wyraża art. 29 ust. 3a wspomnianej ustawy. Zgodnie z przepisem art. 29 ust. 3a ustawy Pzp zamawiający określa w opisie przedmiotu zamówienia na usługi lub roboty budowlane wymagania zatrudnienia przez wykonawcę lub podwykonawcę na podstawie umowy o pracę osób wykonujących wskazane przez zamawiającego czynności w zakresie realizacji zamówienia, jeżeli wykonanie tych czynności polega na wykonywaniu pracy w sposób określony w art. 22 § 1 Ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz.U. z 2014 r. poz. 1502 z późn. zm.). Artykuł ten stanowi, iż przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca – do zatrudnienia pracownika za wynagrodzeniem.

W zakresie oceny, czy zakres czynności wykonywanych przez ratownika wodnego kwalifikuje świadczenie tej pracy jedynie w ramach umowy o pracę, pomocne mogą stać się przyszłe wyniki kontroli Państwowej Inspekcji Pracy oraz orzecznictwo sądów pracy. W obowiązującym systemie regulacji prawnych bazować można jedynie na wyrokach sądów, określając charakter umowy o pracę³ (aneks, zał. 1).

³ Wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 2 sierpnia 2016 r., sygn. III AUa 235/16

Przedstawione zmiany legislacyjne i orzecznictwo odzwierciedliły się w kosztach zewnętrznej obsługi ratowniczej i spowodowały, że część zarządców obszarów wodnych zaczęło wracać do procedury bezpośredniego zatrudniania ratowników wodnych z pominięciem udziału podmiotów uprawnionych do ratownictwa wodnego (aneks, zał. 2).

Celem opracowania było ukazanie problemów powstałych w wyniku wejścia w życie ustawy o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych oraz rozporządzeń Ministra Spraw Wewnętrznych. Czy nowa sytuacja prawna wpłynęła na ogólny poziom bezpieczeństwa na polskich wodach i w jaki sposób? Na postawione w artykule pytanie autorzy nadal poszukują odpowiedzi. Uzyskają ją dopiero po zebraniu kolejnych informacji oraz po dokonaniu dokładnej analizy wielu zmiennych wpływających na bezpieczeństwo.

WNIOSKI

1. Rynek usług ratownictwa wodnego w Polsce nie jest jeszcze w pełni ustabilizowany i należy spodziewać się dalszych zmian dotyczących liczby podmiotów gospodarczych oraz ich funkcjonowania. Wynikają one z wprowadzanych regulacji prawnych. Ostatnie regulacje sugerują, że zarządcy obiektów rekreacyjnych nad wodą ograniczą współpracę z podmiotami zewnętrznymi w zakresie usług ratowniczych.

2. Poziomostęg w zakresie bezpieczeństwa nad wodą opiera się przede wszystkim na czynniku ludzkim – jakości pracy ratowników, a także poczuciu odpowiedzialności kierownictwa firmy. Pojawiające się nieprawidłowości i nadużycia nie mają związku z nowym systemem zabezpieczania polskich akwenów. Być może wynikają z priorytetowego traktowania kwestii materialnych. Wynika z tego, że na obecnym etapie tworzenia się rynku należy szczególnie bacznie kontro-

i wcześniejsze; wyrok Sądu Najwyższego z 3 czerwca 2008 r., sygn. I PK 311/07; wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 26 lipca 2016 r. sygn. III AUa 490/16 i wcześniejsze; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 13 listopada 2015 r. sygn. III AUa 770/15.

lować profesjonalizm i odpowiedzialność wszystkich usługodawców.

3. Większość nowo powstałych podmiotów ogranicza się do działań komercyjnych, nastawionych na doraźny zysk, jedynie pośrednicząc w zatrudnianiu ratowników. Nie są one w stanie podjąć się ważnych zadań w zakresie bezpieczeństwa nad wodą, takich jak pełnienie całodobowych dyżurów ratowniczych, współdziałanie z jednostkami systemu czy powszechne działania edukacyjne.

4. Stabilizację w obszarze usług ratowniczych zapewniają podmioty związane bezpośrednio lub pośrednio z WOPR, których jest ponad 60%. Podejmują one w różny sposób działania w warunkach konkurencyjności, często oddzielając się od centralnej struktury WOPR.

5. Przeprowadzona analiza nie pozwala na jednoznaczną ocenę poziomu bezpieczeństwa na polskich akwenach po wprowadzeniu zmian prawnych. Zaobserwowano wzrost liczby utonięć od 2013 r., nie można jednak kategorycznie stwierdzić, że jest on następstwem wprowadzonych zmian legislacyjnych, należy więc w dalszym ciągu analizować sygnały napływające ze strony samych wycieczających nad wodą oraz specjalistów z różnych dziedzin związanych z polskimi akwenami – z jednostek policji wodnej, straży pożarnej, straży rybackiej, białej floty, wodnych klubów sportowych i rekreacyjnych, a także gospodarzy terenów położonych nad wodą.

6. Poziom bezpieczeństwa na polskich wodach jest w dalszym ciągu na niskim poziomie w porównaniu z innymi krajami Unii Europejskiej, gdzie wskaźnik utonięć jest dwukrotnie niższy. Najpilniejszym zadaniem jest gromadzenie danych z różnych służb raportujących utonięcia na polskich wodach i podejmowanie efektywnych działań profilaktycznych.

ANEKS

Załącznik 1

Precedensowe wyroki sądów
określające charakter umowy o pracę

– O tym, czy strony istotnie nawiązały umowę o pracę nie decyduje formalne zawarcie (podpisanie)

umowy nazwanej umową o pracę oraz przedłożenie innych związanych z tym dokumentów, lecz faktyczne i rzeczywiste realizowanie na jej podstawie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy (Wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 2 sierpnia 2016 r. sygn. III AUa 235/16 i wcześniejsze).

– *Stosunek pracy istnieje nawet wtedy, gdy strony w dobrej wierze zawierają umowę cywilnoprawną, lecz jej treść lub sposób realizacji odpowiada cechom stosunku pracy* (Wyrok Sądu Najwyższego z 3 czerwca 2008 r. sygn. I PK 311/07).

– *Umowa o pracę jest umową starannego działania; świadcząc umowę o pracę pracownik jest podporządkowany pracodawcy, co do czasu, miejsca i sposobu jej wykonywania* (Wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 26 lipca 2016 r. sygn. III AUa 490/16 i wcześniejsze).

– *Kwalifikując konkretną umowę [umowa o dzieło] należy badać w pierwszej kolejności czy świadczenie będące przedmiotem zobowiązania ma cechy dzieła – polega na osiągnięciu w przyszłości z góry określonego, samoistnego, obiektywnie osiągalnego i subiektywnie pewnego rezultatu ludzkiej pracy czy twórczości, mającego postać materialną lub też niematerialną, ale ucieleśnioną. [...] z takim założeniem co do zasady nie koresponduje wykonywanie czynności powtarzalnych [charakteryzujące umowę o pracę]* (Wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 13 listopada 2015 r. sygn. III AUa 770/15).

W tym miejscu zasadne jest wskazanie, które czynności w ocenie Urzędu Zamówień Publicznych, co do zasady, mogą polegać na świadczeniu pracy, a które nie. Zauważyć należy, że jest to katalog przykładowy i otwarty, a jego konkretyzacja następuje w odniesieniu do stanu faktycznego zamówienia.

Załącznik 2

Przykłady bezpośredniego zatrudniania ratowników wodnych z pominięciem udziału podmiotów uprawnionych do ratownictwa wodnego

Przykład 1

Uchwalenie ustawy z dnia 22 lipca 2016 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę oraz niektórych innych ustaw wprowadzających do polskiego systemu prawnego minimalną stawkę godzinową miało jednoznaczny wpływ na działania zamawiającego, Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Kutnie. Naprzykład można przytoczyć postępowanie na „Świadczenie usług ratownictwa wodnego i pierwszej pomocy przedlekarskiej w Aquapark Kutno przy ul. Kościuszki 54 i basenie zewnętrznym przy ul. Narutowicza 47 należących do Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Kutnie” (numer ogłoszenia: 375874 – 2014; data

zamieszczenia: 14.11.2014), którego wynikiem było podpisanie umowy z wykonawcą ze stawką godzinową 14,47 zł brutto. W następnym postępowaniu przetargowym tego samego zamawiającego z lipca 2016 r. na usługę pn. „Organizowanie, kierowanie i koordynowanie działań ratowniczych w Aquapark Kutno przy ul. Kościuszki 54 i basenie zewnętrznym przy ul. Narutowicza 47 należących do Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Kutnie, zgodnie z art. 21 pkt 3 Ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych” (numer ogłoszenia: 136389 – 2016; data zamieszczenia: 14.07.2016), najniższa z ofert opiewała już na 17,75 zł brutto. Finalnie, w wyniku postępowania, żaden z wykonawców nie podpisał umowy na realizację usługi, a zamawiający, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Kutnie, zawarł umowy cywilnoprawne z poszczególnymi ratownikami.

Przykład 2

Jednym z widocznych efektów działania Ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw na zlecenie usług ratowniczych miał miejsce w grudniu 2016 r. w postępowaniu prowadzonym przez Ośrodek Sportu i Rekreacji w Olsztynie. Zamawiający od kilku lat korzystał z prawa zlecenia tychże usług podmiotom do tego uprawnionym, a zamówienie realizowało trzech różnych wykonawców. Zmiana w prawie dotycząca wymogu zatrudniania na podstawie umowy o pracę osób wykonujących wskazane przez zamawiającego czynności w zakresie realizacji zamówienia spowodowała znaczny wzrost cen ofert ze strony wykonawców. Kwota jednej osobogodziny pracy ratownika w umowie na realizację usługi pn. „Świadczenie kompleksowej usługi ratowników wodnych w obiekcie Wodne Centrum Rekreacyjno-Sportowe Aquasfera w Olsztynie od 01.01.2016 r. do 31.12.2016 r.” (numer ogłoszenia: 323402–2015; data zamieszczenia: 30.11.2015), kształtowała się na poziomie 12,92 zł brutto, ale w następnym postępowaniu pn. „Świadczenie kompleksowej usługi ratowników wodnych w obiekcie Wodne Centrum Rekreacyjno-Sportowe Aquasfera w Olsztynie przy al. Piłsudskiego 69b” (numer ogłoszenia 344178 – 2016; data zamieszczenia: 16.11.2016), najniższa cena złożona przez wykonawców wynosiła 21,00 zł brutto. OSiR w Olsztynie na realizację zamówienia zamierzał przeznaczyć 600 000 zł brutto, a oferty złożone przez wykonawców były wyższe o ponad 270 000 zł. Wobec tak dużej różnicy pomiędzy przeznaczoną kwotą a ceną najniższej oferty (871 920,00 zł), zamawiający zdecydował zatrudnić zespół blisko 30 ratowników na podstawie umowy o pracę. Należy przypuszczać, że koszty zatrudnienia ratowników wodnych dla OSiR w Olsztynie nie

były wyższe niż cena najniższej oferty, niemniej nie bez znaczenia pozostaje fakt mniejszej fluktuacji zespołu ratowniczego i bezpośredniego wpływu pracodawcy na pracę ratowników.

BIBLIOGRAFIA

- Begg, D., Fischer, S., Dornbusch, R. (2003). *Ekonomia. Mikroekonomia*. Warszawa: PWE.
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych, uchylająca dyrektywę 2004/18/WE.
- Global Report on Drowning. Preventing and leading killer* (2014). WHO. Pobrano z: http://www.who.int/violence_injury_prevention/global_report_drowning/Final_report_full_web.pdf [dostęp: 12.02.2017].
- Halik, R., Poznańska, A., Seroka, W., Wojtyniak, B. (2014). Wypadkowe utonięcia w Polsce w latach 2000–2012. *Przegląd Epidemiologiczny*, 68, 591–594.
- Kolbus, M. (2017). *Afera w Aquapark Kutno – Ślęzak rządzi*. Pobrano z: <https://www.youtube.com/watch?v=eD2ee6sYXtk> (reportaż) [22.02.2017].
- Kodeks pracy. Dz.U. 2014 r. poz. 1502.
- Milewski, R. (red.) (2002). *Elementarne zagadnienia ekonomii*. Warszawa: PWN.
- <http://kutno.net.pl/index.php?pd=news&id=44444> [dostęp: 22.02.2017].
- <http://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/utonięcia/> [dostęp: 3.12.2016].
- <http://www.mopr.com.pl/> [dostęp: 22.01.2017].
- <http://www.msr-okartowo.pl/> [dostęp: 22.01.2017].
- <http://www.superstacja.tv/wiadomosc/2016-01-14/falszywi-ratownicy-skazani-koniec-skandalu-w-aquaparku-w-kutnie/> [dostęp: 22.02.2017].
- <http://www.tvn24.pl/lodz,69/wyroki-po-skandalu-w-kutnowskim-aquaparku,610438.html/> [dostęp: 22.02.2017].
- <http://www.tztirt.prv.pl/> [dostęp: 22.01.2017].
- <https://mswia.gov.pl/pl/bezpieczenstwo/nadzor-nad-ratownictwe/10071,Podmioty-uprawnione-do-wykonywania-zadan-ratownictwa-gorskiego-i-wodnego.html> [dostęp: 22.01.2017].
- Obwieszczenie Marszałka Sejmu RP z dnia 29 kwietnia 2016 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych. Dz.U. z 2016 r. poz. 656.
- Prezes WOPR i ratownicy z Aquaparku dostali zarzuty! Jeden z nich nie umiał nawet pływać?* (2014-05-22 11:24). Pobrano z: <http://www.kutno.net.pl/?pd=news&id=36628> [dostęp: 12.02.2017].
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie szkoleń

- w ratownictwie wodnym. Dz.U. z 2012 r. poz. 247.
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23 stycznia 2012 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących liczby ratowników wodnych zapewniających stałą kontrolę wyznaczonego obszaru wodnego. Dz.U. z 2012 r. poz. 108.
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 lutego 2012 r. w sprawie wymagań dotyczących wyposażenia wyznaczonych obszarów wodnych w sprzęt ratunkowy i pomocniczy, urządzenia sygnalizacyjne i ostrzegawcze oraz sprzęt medyczny, leki i artykuły sanitarne. Dz.U. z 2012 r. poz. 261.
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie sposobu oznakowania i zabezpieczania obszarów wodnych oraz wzorów znaków zakazu, nakazu oraz znaków informacyjnych i flag. Dz.U. z 2012 r. poz. 286.
- Samuelson P.A., Nordhaus W.D. (2005), *Ekonomia*. Warszawa: PWN.
- Senatorowie chcą wstrzymać komercjalizację ratownictwa medycznego* (2010), <http://www.pracodawcyrp.pl/stanowiska/art,4774,senatorowie-chca-wstrzymac-komercjalizacje-ratownictwa-medycznego.html> 30.03.2010 [dostęp: 12.02.2017].
- Ustawa z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych. Dz.U. z 2011 r. nr 208 poz. 1240.
- Ustawa z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw. Dz.U. z 2016 r. poz. 1020.
- Ustawa z dnia 22 lipca 2016 r. o zmianie ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę oraz niektórych innych ustaw. Dz.U. z 2016 r. poz. 1265.
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny. Dz.U. z 1964 r. nr 16 poz. 93.
- Wiesner, W. (2008). Analiza szkolenia kadry pedagogicznej WOPR w aspekcie różnorodnych koncepcji zabezpieczenia ratowniczego. *Sporty Wodne i Ratownictwo*, 2–3, 56–61.
- Wiesner, W., Bigiel, W. (2012). Problematyka bezpieczeństwa podczas rekreacji wodnej na obszarze Wrocławskiego Węzła Wodnego. *Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu*, 28, 193–207.
- Wiesner, W., Kowalewski B. (2015a). Analiza zabezpieczenia ratowniczego akwenów na terenie Olsztyna. The analysis the emergency protection of waterreservoirs in Olsztyn. *Polish Hyperbaric Research*, 52(3), 59–70.
- Wiesner, W., Kowalewski B. (2015b). Charakterystyka podmiotów odpowiedzialnych za ratownictwo wodne w Polsce. W: M. Napierała, A. Skaliy (red.), *Stan, perspektywy i rozwój ratownictwa, kultury fizycznej i sportu w XXI wieku. Tom 1: Ratownictwo* (s. 7–19). Bydgoszcz: WSG.
- Wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 26 lipca 2016 r., sygn. III AUa 490/16 i wcześniejsze.
- Wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 13 listopada 2015 r., sygn. III AUa 770/15.
- Wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 2 sierpnia 2016 r., sygn. III AUa 235/16 i wcześniejsze.
- Wyrok Sądu Najwyższego z 3 czerwca 2008 r., sygn. I PK 311/07.

Abstract

Aquatic rescue services market in Poland and the level of safety of vacationers

The legislative changes that have occurred in the system of aquatic rescue in Poland after 2011 have caused the development of aquatic rescue services market. The aim of the discussion is an attempt to answer the basic question whether the introduced changes associated with securing the Polish waters have affected the safety of people vacationing by the water. Will the new enterprises involved in rescue services be able to offer a higher quality of aquatic security? How should WOPR, the former monopolist, fulfil its mission in the conditions of market competition? The considerations were based on the analysis of legal acts, available documents of registered entities, and police statistical data. Press reports were also included. Although an increase in the number of drowned people has been observed, and there is evidence of negligence in some of the newly established entities, one cannot state categorically that the increase results from the legislative changes. Therefore, signals from vacationers and from professionals dealing with aquatic recreation should be further analysed.

Key words: safety, water rescue, emergency services

Praca wpłynęła do Redakcji: 02.03.2017

Po recenzji: 06.04.2017

Zaakceptowano do druku: 06.04.2017

Adres do korespondencji:

Wojciech Wiesner

Katedra Rekreacji

Akademia Wychowania Fizycznego

al. I.J. Paderewskiego 35

51-612 Wrocław

e-mail: wojciech.wiesner@awf.wroc.pl

Jak cytować:

Wiesner, W., Kowalewski, B., Szatkowski, M. (2017). Rynek usług ratownictwa wodnego w Polsce a poziom bezpieczeństwa wypoczywających nad wodą. *Rozprawy Naukowe AWF we Wrocławiu*, 57, 91–102.